

УДК 657.471

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ПО РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ВИРОБІВ

М.В. Степа, студент 4 курсу ВП НУБіП України «НАТІ»

*Науковий керівник — З.Д. Овчарик, кандидат економічних наук, завідувач
кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту*

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

У статті висвітлені особливості сутності поняття «витрати». Підприємство будь-якої форми власності під час своєї діяльності здійснює певні витрати (матеріальних, нематеріальних, грошових і трудових ресурсів), пов'язані з простим і розширеним відтворенням основних та оборотних засобів, виробництвом і реалізацією продукції, наданням послуг, виконанням робіт, соціальним розвитком колективу тощо.

Ключові слова: витрати, економічна вигода, зобов'язання, власний капітал.

Постановка проблеми. За роки становлення бухгалтерського обліку в Україні однією із вагомих проблем є запозичення іноземних термінів та їх некоректний переклад без ретельного аналізу та урахування економічної сутності понять.

Аналіз досліджень. На думку авторів Золотарьової Н.Г., Лозинського Д.Л., Нападковської Л.В., Пойди Ю.М. термін «витрати» — це затрати певного звітного періоду. Спільними рисами у твердженнях Нападковської Л.В. та Пойди Ю.М. є те, що витрати — це зменшення економічної вигоди або збільшення зобов'язань підприємства, що призводить до зменшення власного капіталу (таблиця 1).

Мета статті полягає в тому, щоб сформувати оптимальний підхід до розуміння поняття «витрати», обґрунтувати його суть, що дозволить внести ясність у сферу бухгалтерського обліку витрат.

Виклад основного матеріалу. Чимало науковців не дають власного визначення терміну «витрати» (зокрема, Л.К.Сук, П.Л.Сук, М.Ф.Огійчук та інші), а користуються тим, яке вважається офіційним і подане у національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Термін «витрати» тут подано в розумінні: «зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучень або розподілення власниками)».

Проте, у багатьох виданнях вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти у сфері обліку, аналізу та аудиту дали власне трактування терміну «витрати». Зокрема, у «Бухгалтерському словнику» за редакцією професора Ф.Ф.Бутинця подано російські («расходы», «издержки») аналоги та англійські (costs, expenses) і три варіанти їх значення: 1) офіційне; 2) витрат, як грошового вираження суми ресурсів, використаних з певною метою; 3) витрат, як економічного показника роботи підприємства, що характеризує суму витрат понесених в процесі господарської діяльності.

На нашу думку витрати — це зменшення обсягу матеріальних цінностей, коштів тощо, які відбуваються в процесі свідомої людської діяльності; зменшення певних ресурсів у фізичних процесах.

Як відомо хліб — всьому голова, необхідний і корисний продукт, що вживається кожною людиною з дня в день. Хліб постійно користується попитом і його виробництво є дуже вигідною справою в усі часи. Дуже важливими проблемами в сучасній харчовій промисловості України по виробництву хліба на сьогодні є: подальше вдосконалення технології з метою інтенсифікації хліба; регулювання його харчової цінності; виробництво нових дієтичних гатунків хліба та хлібобулочних виробів; широке використання упаковки для більш довгого зберігання свіжості хліба.

СЕКЦІЯ 1

«Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу та фінансів в агропромисловому виробництві України: теорія і практика»

Таблиця 1

Особливості сутності витрат

№ п/п	Автор	Визначення	Спільні риси
1.	Золотарьова Н.Г.	Витрати – затрати певного періоду часу, а тому їх потрібно у повній сумі відносити на реалізовану за цей період продукцію [1, с. 222-231].	Витрати ресурсів, зменшення економічної вигоди протягом звітного періоду або збільшення зобов'язань, що веде до зменшення власного капіталу підприємства.
2.	Лозинський Д.Л.	Термін «витрати» означає витрати тільки тих ресурсів, які при визначенні фінансового результату підприємства за відповідний звітний період ставляться у відповідність отриманим доходам [2, с. 55-59].	
3.	Нападовська Л.В.	Витрати — зменшення економічної вигоди протягом звітного періоду або збільшення зобов'язань підприємства, що веде до зменшення капіталу [6, с. 544].	
4.	Пойда Ю.М.	Термін «витрати» доцільно вживати на позначення грошей, коштів, витрачених на що-небудь, оскільки цей термін означає зменшення економічних вигод у звітному періоді у формі вибуття або використання активів чи виникнення заборгованості, що призводить до зменшення власного капіталу [3, с. 544].	
5.	Черткова Н.О.	Витрати — це вартість усіх матеріалів та послуг, що витрачаються [7, с.444-447].	
6.	Турило А. М., Кравчук Ю.Б., Турило А. А.	Витрати — це вартісне вираження абсолютної величини застосованих ресурсів, необхідних для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства і досягнення ним поставленої мети [5, с. 120].	
7.	Пушкар М. С	Витрати — це сума спожитих на виробництво товарів, робіт і послуг факторів виробництва (ресурсів) [4, с. 628].	

Серед основних труднощів, які долають підприємствами хлібопечення в даний час, виділені наступні найбільш гострі проблеми: високий рівень оподаткування і високі тарифи на енергоносії, а також існує проблема нерозвиненості інфраструктури ринку, особливо при постачанні хлібом віддалених населених пунктів. Цей сектор ринку ще не освоєний внаслідок непривабливості через високі транспортні витрати, не облаштованості місць продажу (багато магазинів в невеликих населених пунктах в даний час закриті)

Незважаючи на відсутність спеціальних заходів щодо демонополізації такої галузі, як хлібопечення, процес розвитку конкуренції ринку хліба активізується. Позитивними

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

наслідками можна вважати появу нових господарюючих суб'єктів, що випікають якісний хліб і складають конкуренцію хлібо заводам, збільшення асортименту та наявність хліба протягом усього дня, відсутність черг за хлібом, поліпшення обслуговування покупців — поява великої кількості торгових точок. Однак позитивні зміни на ринку хліба супроводжуються негативними моментами: високі темпи зростання цін на хліб в порівнянні з іншими продовольчими товарами, і те, що хліб в основному продається в наметах, де часто не дотримуються санітарні норми, а не в булочних або магазинах.

Через магазини міста реалізується велика частина хлібобулочних виробів. Вони займають найбільшу питому вагу в загальній кількості роздрібною торговою мережі. Таке становище зумовлено тим, що магазини мають ряд переваг: у них концентрується більш широкий асортимент товарів, розширюється можливість надання додаткових послуг, впровадження сучасної технології і механізації торговельних процесів, поліпшення умов праці, підвищення культури обслуговування населення.

Хлібобулочні вироби також реалізуються і в роздрібній торговельній мережі. До роздрібною торговельною мережі належать павільйони, намети, лотки, кіоски, а також торговельні автомати.

У роботі ми дослідили діяльність ПАТ «Ніжинський хліб» та дійшли висновку, що обсяг виробництва основних видів продукції майже повністю співпадає з обсягом реалізованою продукції.

На діяльність ПАТ «Ніжинський хліб» впливає ріст рівня цін на сировину, матеріали, енергоносії, паливо-мастильні матеріали для автотранспорту, запчастини. В значній мірі діяльність товариства залежить від наступних економічних обмежень: 1. Обмеження рівня рентабельності, встановленого Чернігівською обласною державною адміністрацією, на рівні 10% на хліба масового вжитку за простою рецептурою. 2. Обмеження рівня торговельної надбавки, встановленого Чернігівською обласною державною адміністрацією, до 6% - на хліб житньо-пшеничний подовий, на всі інші види хлібобулочних виробів - до 10%.

Висновки: для поліпшення постачання хлібом у віддалених населених пунктах необхідно надавати пільги господарюючим суб'єктам. Ціни на хліб повинні бути вільними, що відображають всі витрати на його виробництво, починаючи від сільгоспвиробників і закінчуючи хлібопекарською промисловістю і торгівлею.

Список літератури:

1. Лінник В.Г. Основні напрями класифікації витрат підприємства / В. Г. Лінник, Н. Г. Золоторьова // Фінанси, облік і аудит : Збірник наук. праць [ред. А.М. Мороз].— К.—2004.— Вип.3.— С. 222-231.

2. Лозинський Д.Л. «Витрати» та «Затрати»: узгодження понять в бухгалтерському обліку // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. — 2009.- №4. -С.55-59.

3. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами на виробництво комбікормів: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Ю. М. Пойда. — К., —2008— . С. 24.

4. Пушкар М. С. Фінансовий облік : Підручник / М.С.Пушкар. — Тернопіль : Карт-бланш, 2002. - 628 с.

5. Турило А. М. Управління витратами підприємства: Навч. Посібник / Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А. А. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 120 с.

6. Управлінський облік: Підручник для студ. вищ. Навч. закл. / За заг. ред Л. В. Нападовської.— К. : Книга, 2004. —544 с.

7. Черткова Н.О. Економічне значення витрат промислових підприємств / Н. О. Черткова // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. — 2006. — № 6. — С. 444-447.

ОСОБЕННОСТИ УЧЕТА РАСХОДОВ ПО РЕАЛИЗАЦИИ ГОТОВОЙ ПРОДУКЦИИ ХЛЕБОПЕКАРСКИХ ИЗДЕЛИЙ

М.В. Степа

В статье освещены особенности сущности понятия «расходы». Предприятие любой формы собственности во время своей деятельности осуществляет определенные расходы (материальных, нематериальных, денежных и трудовых ресурсов), связанные с простым и расширенным воспроизводством основных и оборотных средств, производством и реализацией продукции, оказанием услуг, выполнением работ, социальным развитием коллектива и т.п..

Ключевые слова: *затраты, экономическая выгода, обязательства, собственный капитал.*

FEATYRES ACCOUNTING COSTS OF FINISHED BAKING WARES

М. V. Stepa

This paper highlights the features essence of the concept of «cost.» Company of any form of property during its activity has certain costs (material, intangible, financial and human resources) associated with the simple and expanded reproduction of fixed and working capital, production and marketing of products, services, performance of work, social development team and others.

Keywords: *costs, economic benefits, liabilities, shareholders' equity.*